

Pratarmė

Iš visos širdies noriu išreikšti dėkingumą Jo Šventenybei Dalai Lamai XIV už daugelį mielių pokalbių, kuriais jis sušildė šį darbą. Dėkoju Ceringui Dordžė, Lobsangui Ceringui, Sonamui Ceringui ir Ngavangui Gelekui už šventųjų tekstų vertimą – ir oficialių, ir ne. Taip pat dėkoju vertėjams Kelsangui Jangzomui, Tenzinui Rabgdžalui, kurie man talkino bendraujant su asmeniniu Dalai Lamos XIV gydytoju Tenzinu Čodraku. Dėkoju Puntsokui ir Kedupui Voeserui, taip pat daktarui Namgjalui Tenzinui, apšvietusiems mane Tibeto kultūros klausimais. Jaučiu esąs skolingas atsakingiems Tibeto vyriausybės tremtyje Tarptautinių ryšių ir informacijos departamento darbuotojams Daramšaloje.

Pagaliau, kad būtų lengviau skaityti, tibetietiškos pavardės transkribuotos pagal labiausiai paplitusį tarptautinį transkribavimą. Kai dubliuodavosi su kinų kalba, buvo pasirinktas originalas Tibeto kalba. Pirmąkart pavartoti terminai pažymėti žvaigždute, o jų paaiškinimai pateikti knygos pabaigoje.

Beje, nuspręsta be reikalo neperkrauti teksto pastabomis ir paaiškinimais. Be kai kurių pagrindinių veikalų paminėjimo, išnašos daugiausia imtos iš mano – vieno ar bendradarbiaujant su kitais – anksčiau publikuotų knygų apie budizmą ir Tibetą. Štai knygos, kuriomis galima remtis:

Terre des dieux, malheur des hommes; pokalbiai su Jo Šventenybe Tenzinu Giatso.

Paris, J.-C Lattès, 1995; *Le livre de poche*, 1996.

Tibet, mon histoire, su Džetsun Pema, dalai lamos seserimi. Elie Wiesel pratarmė.

Paris, *Le livre de poche*, 1997.

Paroles des dalaï-lamas, Paris, Marabout, 1997.

Panchen-lama, otage de Pékin. Paris, Ramsay, 1998.

Le palais des Arcs-en-ciel, su gydytoju Tenzinu Čodraku, dalai lamos pratarmė. Paris, Albin Michel, 1998.

Guendun, l'enfant oublié du Tibet, Harry Wu pratarmė. Paris, Presses de la Renaissance, 1999.

Cent mille éclairs dans la nuit, Harry Wu pratarmė; su Me Gilbert Collard. Paris, Presses de la Renaissance, 1999.

La Fabuleuse évasion du petit Bouddha. Paris, Michel Lafon, 2000.

Le livre bouddhiste de la sagesse et de l'amour, XVII Gjalva karmapa Trinlè Taje Dordžé; parengė Gilles Van Grasdorff. Paris, Michel Lafon, 2001.

Les Secrets de la médecine tibétaine, su Tenzinu Čodraku, asmeniniu dalai lamos gydytoju; *Men-Tsee-Khang* direktoriaus Samdupo Lhatsė pratarmė. Paris, Plon, 2001.

Dalai-lama. Neautorizuota biografija. Paris, Plon, 2003.

L'attrapeur de Pluie, Yveso Bergerio pratarmė. Paris, J.-Cl. Lattès, 2004.

L'enfant-lama, Ombres chinoises sur le Tibet. Paris, Payot, 2005.

La nouvelle Histoire du Tibet, Paris, Perrin, 2006.

La Belle Histoire des Missions étrangères. Paris, Perrin, 2007.

A la découverte de l'Asie avec les Missions étrangères. SME vyriausiojo Jean-Baptiste Etcharren pratarmė. Paris, Omnibus, 2008.

L'Histoire secrète des dalai-lamas. Paris, Flammarion, 2009.

Alexandra David-Neel. Paris, Pygmalion, 2011.

Le Dalai-lama. Biografija, suaktualinta. Paris, Archi-poche, 2012.

À la recherche du quinzième dalai-lama. Paris, Presses du Châtelet, 2012.

Opération Shambhala, des SS au pays des dalai-lamas. Paris, Presses du Châtelet, 2012.

Reikėtų pridurti, kad ši biografija pasižymi aiškiu principu – leisti patiems tibetiečiams papasakoti apie likimą to, kurį jie paprastai vadina Kundunu. Tai nėra istoriografinis darbas tikrąja to žodžio prasme, net jei kaskart istorijos šaukiamasi kaip būtinos. Tačiau be šios stebuklą ir ašarų kupinos istorinės kronikos liktų nesuprantama toji visą pasaulį užburianti Tenzino Giatso traukos jėga.

G. Van Grasdorff, 2016–2021